

ΕΣΤΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ
ΑΔΥΡΙΩΤΟΥ
ΑΥΞΩΝ ΑΡΙΘ. _____

ΤΟΜΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ

1884

[ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ]

ΤΙΜΑΤΑΙ ₪Ρ. 6 - ΔΕΔΕΜΕΝΟΣ ₪Ρ. 8

ενηλ.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μητροπολιτη
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ

ΑΘΗΝΗΣ

Γ. ΚΑΣΔΟΝΗΣ, ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Γραφείον της 'Εστίας: 'Επι της Λεωφόρου Πανεπιστημίου, 38.

1884

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος 12. Λυδερική ἑστίασις Ἐν Ἑλλάδι σφ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ σφ. 20 — Ἡ συνδρομὴ ἔρχεται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστη, ἕως καὶ ἰσὺς ἐκτίθεται — Γραφεῖον διευθ. Ἐστ. τῆς λυμφ. Πανεπιστημίου 85. 3 Ἰουνίου 1884

Ο ΜΠΑΡΜΠΑ - ΘΩΜΑΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ

ἄνωθεν πρώτου ἐπαίνου ἐν τῷ Β' διαγωνισμῷ τῆς Ἑστίας.

Α.

Οἱ εὐδαίμονες κάτοικοι τῶν πόλεων τὸ θέρος μόνον ἐρῶνται τοῦ ἀγροτικοῦ βίου, ὅταν ὁ καύσων ἐπαισθητῶς θερμάνῃ τὸ αἷμα τῶν καὶ τὸ χλιαρὸν ὕδωρ ἀπορροῦσῃ ἐτι μᾶλλον τὰ χεῖλη τῶν.

Οἱ πλείστοι μετοικουσίῳ ὅπως ἀναπνεύσῃ καθαρὸν ἀέρα καὶ πίνῃσιν ὕδωρ ρέον διαυγές ἐκ πηγῆς παρθένου, τοιοῦτοτρόπως δὲ ἀλλάξῃσιν βίον, ὡς λέγουσιν.

Ἐπιθυμοῦσιν, ἂν ἦνε γονεῖς, νὰ βλέπωσι τὰ μικρὰ τῶν τέκνα ἀσκεπῆ καὶ ἀνεῦ ἐπενδύτου, τρέγοντα ἐπὶ χλοερῶν κοιλάδων καὶ συμπαίζοντα μὲ τὰ λευκὰ προβατάκια τῆς κομπάρας, ἂν ἄτεκνοι, νὰ γευθῶσιν ἐτι κάλλιον τῆς ζωῆς τοῦ ἡλιθίου, τρώγοντες τετράκις, εἰ δυνατόν, τῆς ἡμέρας καὶ μεγάλως ἀεσκόμενοι εἰς τὸ ἀχνίζον ζεστοποῦρνι τῆς γειτόνισσας καὶ εἰς τὴν βλασερὴν κουλοῦραν τῆς ἀναδεξιμιάς, ἂν δὲ μεμνηστέμενοι, νὰ ἀπολαύσῃσιν τῶν ὠραίων στιγμῶν τῆς διαχύσεως τῶν ἐρωτοτρόπων καρδιῶν τῶν ὑπὸ τὴν προκλητικὴν τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν λειμῶν ἐπίδρασιν.

Πλὴν μεθ' ὅλα ταῦτα καὶ μεθ' ὅλην ἐτι τὴν τέρψιν ἢ παρέχει γλυκεῖα σταφυλὴ ἰδιοχείρως ἐκ τοῦ κλίματος κοπτομένη, μεθ' ὅσην ῥέμβην καὶ ἂν ἐμπνέῃ μελιθογγος καρδερὶνα, μεθ' ὅσην ὄρεσον καὶ ἂν χεῖρ ὕδωρ πηγαιῶν ἐκ τῶν χειρῶν αἰδημόνος χωριάτοπούλας, ἐγὼ ἀγαπῶ τοὺς ἀγρούς κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ τὰς βροχάς, μὲ τὴν συννεφῆ περιβολὴν τοῦ οὐρανοῦ, μὲ τὰς μελαγχολικὰς ἐκείνας ἡμέρας, διότι κατὰ τὴν ὥραν ταύτην συλλέγω τὰς ἐλαίας μου, ζεκινῶ τὸ ἐλαιοτριβαῖόν μου καὶ σπείρω τὰ χωράφια μου, διότι προσέτι κατὰ τὸν χειμῶνα κάθημαι σταυροποδητὴ πρὸ τῆς πυρᾶς καὶ τρώγω μετ' ὄρεξεως θερμὴν ζαματοῦραν, ἀκρωόμενος ὑπνωτικοῦ τίνος παραμυθίου.

Ἐπιτοῦς, περὶ τὰ τέλη Σεπτεμβρίου, καθ' ἣν ἐπαχὴν λαδίζουσι τὰ λητρουβειά, μετέβαινον εἰς τὸ χωριὸν Λευκαίς πρὸς καταργασίαν τῶν

ἐλαίων, ὅπου διέμενον πλέον τοῦ μηνὸς ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ μπαρμπα Θωμά.

Τὸ χωριὸν, ἂν καὶ πεπρωτισμένον διὰ γαιῶν εὐφύρων καὶ ὕδατος ἀφθόνου, ἂν καὶ τὸ ὕψος τῆς θέσεως ἐξεδήλου ἢ ἀνθηρὰ βλάστησις τῶν περὶ βουνῶν καὶ κοιλάδων, ἀπελείπετο ὅμως ἀναλόγων κατοίκων, διότι μόλις 50 οἰκίσκοι λιθόκτιστοι, περιλαμβάνοντες πλέον τῶν 70 οικογενειῶν, ἀπῆρτιζον τὸν πληθυσμὸν τοῦ· τὸ δ' αἴτιον τούτου ἦτο, ὅτι ἅπαντα σχεδὸν ἢ περὶ ἑκτασίς τῶν ὑδρευομένων ἐκείνων γαιῶν καὶ ἐλαιῶν ἂν ἦεν εἰς τοὺς ἀρετὰδας τῆς πόλεως καὶ ὁ πτωχὸς ἀγρότης μόλις ἀπέζη ἐργαζόμενος.

Ἡ οἰκία τοῦ μπαρμπα Θωμά ἦτο πενηγρὰ, ἰσόγειος, ἐν μόνον παραθύρῳ ἔχουσα καὶ μίαν στρογγυλὴν θύραν. Πρὸ αὐτῆς ὑπῆρχεν αὐλὴ, σκιαζομένη ὑπὸ γῆραις καὶ πυκνοφυλλοῦ ἐλαίας. Τὸ μόνον δὲ προτέρημα τῆς ὅλης οἰκίας ἦτο τὸ ἀναπαυτικὸν πεζοδλιον, ὅπερ, πρὸς ἰδίαν χρῆσιν, ἐκτίθειν ὁ καλὸς μας γέρον πλησίον τῆς θύρας.

Ὁ μπαρμπα Θωμάς μικρὸς τὸ ἀνάστημα, κυρτὸς ὀλίγον, μόλις ἐξηκοντούτης, λευκὸς τὴν κόμην, ἀχρὸς τὴν χροίαν, μὲ βλέμμα παρακλητικὸν πάντοτε καὶ μὲ φωνὴν πεφοβισμένην, ἐνέφεινε τὸν ἄνθρωπον τῆς ἐργασίας καὶ τῆς πτωχείας, τὸν πάσχοντα καὶ μὴ δυνάμενον νὰ στεναῖζῃ, τὸν ἐργαζόμενον καὶ λαμβάνοντα τὸ τιμημα τῶν κόπων τοῦ ἀντι ἐλέους.

Ἡ λάμια κάππα καὶ ἡ καλογορική σκοοφία ἦσαν τὰ μόνα αὐτῷ ἀχώριστα ἐνδύματα, ὡς ἀχώριστος πάσης αὐτοῦ ὀμφίας ἦτο καὶ ὁ ὄρκος — νᾶχω βαθθεῖα τῇ χάρι τῆς — ἐννοῶν οὕτω τὴν ἁγίαν Παρασκευὴν, ἣς ἐπ' ὀνόματι ἐτιμάτο τὸ ἐν τῷ χωρίῳ μόνον ἐκκλησιῶν καὶ πρὸς ἣν ὁ μπαρμπα Θωμάς ἰδιάζουσαν εἶχεν εὐλάβειαν.

Ὁ δυστυχὴς οὗτος γέρον οὐδέποτε ἐγνώρισεν τί ἐστὶ χαρὰ, τί νεότης, τοὺς ὠραίους αὐτοῦ χρόνους διήλθεν ἀνεπαίσθητος, ἢ δὲ καρδία αὐτοῦ ἀδρανὴς πάντοτε καὶ παγερὰ ἐτρέφετο οἰκτῆ καὶ ἐλίμῳ.

Τὴν θύραν τῆς οἰκίας του ἔβλεπε πάντοτε κεκλεισμένην τῆς καλῆς ἡμέρας, οὐδὲ καὶ ἐκέφι ποτὲ, ὅτι ἠδύνατο νὰ συμμαθῆῃ χαρᾶς τίνος, θεωρῶν ἑαυτὸν ξένον τῶν ἀναψυχῶν καὶ τῶν τέρψεων τοῦ λοιποῦ κόσμου, μαρτυρῶν οὕτω πικρὰν

Αλλά τώρα τα πάντα έτελείωσαν επιτρέπεται εως αυτήν να είναι ώραία, να είναι εύτυχής, και αναπολεί μετά συγκινήσεως την ώραίαν εκείνην ξανθογένειον μορφήν με τους γαλανούς οφθαλμούς, οτινες με τόσην ανυπομονησίαν επίζητούσι τους ιδικούς της και όταν τους συναντώσι προσηλούνται επί αυτών μετά τούτης εκφράσεως...

Χαράν μεγάλην αισθάνεται και η αδελφός των, η Παύλος η εύτυχια αυτή είναι έργον των χειρών του διὰ ποίας ακανθώδους λόχμης διήλθεν όπως φθάση μέχρι των πόδων, τα οποία θα δρέψωσιν ήδη αι χείρες των αδελφών του! είκοσι έτη μοχθεί αποθανόντος του πατρός των εν Ηπειρώ, επώλησαν τα όλγια των κτήματα και ελθόντες εις Αθήνας κατήκησαν και οι τέσσαρες εις εν δωμάτιον η Παύλος εισήλθεν εις μεσιτικόν γραφείον, εφ' όσον δε εξετείνοντο αι εργασίαι του και επήγετο η άνεσις, ηύξανον και τα δωματία και τα έπιπλα από πάντε έτών κατοικοῦσι την κομψήν εκείνην οικίαν, εν ή από πέρουσι ακούονται κλειδοκυθάλου φθόγγου η εύτυχια προσήλθε βραδέως δια μικρών βηματισμών, αλλά προσήλθεν εις εκατέραν των αδελφών, έδωκεν ως προίκα σαράντα χιλιάδας δραχμάς κατατεθειμένας επί όνόματι των εν τή Έθνική Τραπεζή.

Ηδη η βαρής άθλος περατούται μετά την μεγάλην η μικράν αδελφή θα υπανδρευθη άμέσως, είναι ώραία αυτή, και νέα, είκοσι πέντε έτών, η δε αδελφός στρέφωσιν προς τα όπισω και αναμετρών την άνάντη και δίσδατον διανοθείσαν βδόν αισθάνεται εις τα στήθη του την υπερήφανον εκείνην χαράν ην αισθάνεται η ανδραγαθήσας μετά την νίκην, παρελθόντος του κινδύνου.

— Είδες, Παύλο, τί γράφουν σήμερα αι έφημερίδες; ήρώτησε πρώϊον τινά η Ελένη τόν αδελφόν της, κομίσασα προς αυτόν τας πρώϊνάς έφημερίδας εν ή έπινα τόν καφέν του.

— Δια ποίό πράγμα;

— Δια τα Λαύρεια.

Και η Παύλος ανέγνω.

« Τριακμία σφοδρά επισήκησε κατ' αυτές εν τή Χρηματιστηρίω Αθηνών, μικρά δε και μεγάλα καθ' εκάστην εκβράζονται ναυάγια. Πολλαι χρεωκοπίαι: φθιβερίζονται. Αί μετοχαι του Λαυρείου, υπερ' προϋξήνησεν εις την Ελλάδα πλειονας καταστροφής η όσον δέκα ήφαίστεια, θα διαχύσασιν πάλιν τόν πένθος και τα δάκρυά εις την Ελλάδα. Νυν μέν δι' ενός άλματος ανατινάσσονται βιαίως εις Ηλιγγιάδες ύψος, νυν δε έκσφενδονώνται βραγδαίως εις άνυπολόγιστον υποτιμήσιν και εν τή κατακρημνισμώ τούτω η αγορά καλύπτεται εξ έρειπίων, εν οίς μεταξύ των συντριμμάτων διαφαίνονται κατακεχωσμένα η άρτος των τέκνων, οί μόχθοι όλοκλήρου βίου, αι έλπίδες, η τιμή. Ητο άπερίγραπτος η χθεσινή χρηματιστική θύελλα.

ώς η χωρών επί τή πεδίον τής μάχης στρατιάτης άγνοει άν θα επιστρέψη την έσπέραν, η χρηματιστής άπερχόμενος τής οικίας του δέν ήτο βέβαιος άνι την έσπέραν δέν επιστρέψη καταστραμμένος, πτωχός, ήθλιος.»

Ταύτα πάντα έγίνωσκε κάλλιστα η Παύλος, διότι μέχρις ότου έκλεισε τή χρηματιστηρίον έπαιξε, μεταδοθέντος και εις αυτόν τού γενικού πυρετού έγίνωσκεν αυτά όλιγώτερον ποιητικώς αλλά πολλή λεπτομερέστερον είχεν άπολέσει μάλα υπέντα εξ χιλιάδας. Αλλά αγωνιάδης άνησυγία κατέλαθεν αυτόν την έσπέραν, ότε είδεν εν τή Χρηματιστηρίω Αθηνών καταστατικώς χωρούσαν την υποτίμησιν των μετοχών του Λαυρείου.

Μετά δύο ήμέρας η Παύλος επιστρέφεν έκ τού γραφείου του λίαν τεταραγμένος δέν ήθέλησε ή φάγη έκλείσθη εις τή δωμάτιόν του και έθιμάτις ταχείας η αδελφή του Ελένη επήλθει εις προς την κλεισιμένην θύραν και τόν ήκουσε να στενάζει βαθύτατα.

Κατέβη προς την μητέρα της και την αδελφήν της.

— Ο Παύλος έχει πολύ μεγάλη λύπη, έκλείσθηκε στην κάμαρά του και άναστεύαζε.

Τόν προσεκάλεσαν και πάλιν εις τή δειπνόν, άπορούσαι δήθεν ότι δέν ήρχετο. Αλλά η προσποίησις τής άταραξίας εγκατέλιπεν αυτός πρή τής άχροτάτης μορφής του Παύλου.

— Τι έχεις Παύλο, άνεφάρνησάν συγχρόνως τρεις τρέμουσαι φωναί.

— Τι έχω; είπεν ούτος μετά τινος άπαθείας ην έμπνεει η μεγάλη άπελπίσια άπαμβλύνουσα την λειτουργίαν τού αισθητικού, καταστραφήκαμι.

— Καταστραφήκαμι.

— Την πέμπτην πρέπει να πληρώσω έκαστο χιλιάδες...

— Αί...

— Κ' έχω μόνον δέκα πέντε και; θα κάμω χρεωκοπία.

— Θα κάμης χρεωκοπία! έφώνησεν η Ελένη... κ' έπειτα;

Τό έπειτα εκείνο άπήγγειλε με σπαρακτική ένταση, γινώσκουσα πλέον παντός άλλου όποιαν ιδίαν είχε περι τιμής η αδελφός της. Τόν ήτένισε δε άσκαρδαμυκται εις τους οφθαλμούς.

Και έφωκίλασε διότι τή έφάνη ότι είδε διαλυθούσαν δι' αυτών την μαύρην τής αυτοχειρίας σκιάν.

— Κ' έπειτα; απήντησε μετ' όλιγον συνελθόν εις έαυτόν η Παύλος, έπειτα τίποτε, δέν μένει πλέον παρά κάτω από τήν χρεωκοπίαν.

Η Ελένη τόν ήτένισε και πάλιν, και είτα έγερθη σα βιαίως έξήλθε μετά σιγμάς τινας έπιήλθε και έθηκεν εν τή χειρί του αδελφού της έν τεμάχιον χάρτου.

Ητο η άποδείξις των παρά τή Έθνική Τρα-

πέχη επί όνόματι της κατατεθειμένων τεσσαράκοντα χιλιάδων δραχμών ήτο η προίξ αυτής.

Ο Παύλος έγίνωσκεν ότι η προίξ των αδελφών του ήκει περίπου προς άπότισην τού χρέους του, αλλά μετά τούσούτης ήραξ εύλαθείας είχε συναγάγει κατό μικρόν, επί είκοσι έτη, τα χρήματα εκείνα, όστε έθεώρει βεβήλωσιν να τα σπαταλήση — άνεπιστρεπται φού! και δια πάντος — δι' άπώλειαν εν τή χρηματιστηρίω εξ' αισθητικού μεγαλοφροσύνης δέν ήθελε να συμπαρασώρη και αυτός εις τόν ολθρον αυτός έπτασε τούτον βροκινδύνωσιν παίζας, αυτός έπρεπε να τιμωρηθη...

Αλλά πριν προφθάση γα είπει τι η Παύλος, πριν προφθάση η άρηνηθη, η Ελένη θείσα την χείρα της επί τού ώμου τής αδελφής της και είσασα αυτήν:

— Πήγαίνε γρήγορα να φέρης και ταις δικαίς σου!

Αυτή δε, διατάζουσαι, ώσει εκ τής προσδοκηθείσης και τούσόν έργόν εύτυχίας άπαλυθείσα ή ψυχή της ήδυνάτει να σηκώση τή βάρος εκείνο τής θυσίας, αλλά ήρμιμψύτως υπακούσασα εις την έπιτακτικήν φωνήν, μετέβη να φέρη και τας ιδικάς της.

Ο δε Παύλος άφωνός, αισθανόμενος άκράτητον ανάγκην να κλαύση, παρετήρη την Ελένην μετά θαυμασμού και δέν είχε την δύναμιν η άρηνηθη διότι η ήρωισμός της ήτο ισχυρότερος και τής άπελπίσιος του και τής άποφάσεως του.

Και τώρα η πτωχεία, η στυγνή πτωχεία, η έχουσα ουχι εμπρός ως άστρον την έλπίδα άλλ' όπισω άφείσα αυτήν, η μαύρη πτωχεία η έμπλεως σπαράγγμου ουχι μόνον επί τή ένστονώση δυστυχία αλλά και επί τή οίχομένη εύτυχία, η έχουσα ενώπιόν της ήνωρθωμένον τή άμείλικτον παρελθόν με την άπαισίαν πλαστιγγα τής συγκρίσεως και καθιστώσα εύτελέστερον τή οικονομικών φάρμα, πικρότερον τόν μαύρον άρτόν, βαρύτερον εις τους πόδας τή άπότρεπτον υπόδημα, τή εκ τής ενημερίας υπόλειφθέν!

ΟΙ τώρα θα βωβαθη τή κλειδοκύμβαλον, τή δια των μελωδιών τού ύμνου την άνεσις, την εύτυχίαν τώρα θα πωληθη όλα τα ώραία έπιπλα των, οί συμπαραστάται των κάλλιστων ήμερών, προς η συνέδεσαν τούσους πόθους έτοιμους ήδη να εκπληρωθώσι, θα έκποιηθώσιν. Αί αδελφαί θα επίστρέψουν και αύθις εις τή πεινχρόν δωμάτιον και η άργύριον να έμβαλώσιν και πάλιν τά περιπόδια των, ως τότε, ότε ήσαν μικραί, πρό είκοσι επών. Είκοσι έτη είκοσι έτη παρήλθον. Προς τί; όπως κρημνισθώσιν εκεί, ήθεθεν τούσόν επαιδίως άνεργισθήσαν! Αληθώς παρήλθον είκοσι έτη; η μήπως ουδέποτε άπήλθον τού πεινχρού δωματίου εν ή κατέλασαν τή πρώτον έλθούσαι εις Αθήνας, και ήτο όνειρον η παρηγήσις αυτή προς

την εύτυχίαν, όνειρον διακοπών αφηνιδίας; Τότε λοιπόν τι θέλουσιν εις τή στήθη των, οί πόθοι εκείνοι οί μη χωρούντες εν τή στενώ δωματίω ως μέγα και πολύτιμον σκεῦος δια μεγάλην οικίαν άγορασθέν; αυτά τα όνειρα πόθεν τα φέρουσι; πόθεν η άναπόλησις αυτή τού παραδείσου των άν μη άπήλαυσαν αυτού, αι ταλαίπωροι, αι εξάρστοι;

Τετέλεσται τετέλεσται! είναι άπαισίως άληθές ότι η άραβίων τής μεγάλης αδελφής θα διαλυθη, διότι η μέλλων της σύζυγος έννοει μετά των σαράντα χιλιάδων της να την συζευχθη, είναι άπαισίως άληθές ότι η μικροτέρα θα καταπνιξη έντός της ως άχρηστον τού λοιπού πάντα πόθον.

Εν ή δε συλλέγουσι τα έπιπλα προς μετοίκησιν κρούεται η θύρα.

— Ο κύριος Παύλος! λέγει η υπηρέτρια, ην άποπέμπουσιν από αύριον.

Αναβαίνει η Παύλος.

— Αί, λοιπόν; τόν έρωτῶ η Ελένη.

— Ταις επλήρωσα!...

Η αδελφή της και η μητηρ πολλάκις είως τώρα έθρήνησαν. Η Ελένη ουτε δάκρυ έχουσαν άλλ' η θυσία εξετελέσθη πλέον. δέν υπάρχει πλέον άνάγκη καρτερίας, ώσει εξαντληθείσα δε υπό τής τούσης έντάσεως τής γενναϊότητος της, εξέρχεται και εισελθούσα εις τή παρακείμενον δωμάτιον καταπίπτει επί ανακλίντρου τινός και λύεται εις δάκρυα.

Και κλαίει, κλαίει, κλαίει, νάρκη δε τις καταλαμβάνει αυτήν, και νομίζει τότε ότι εύρίσκει κατακρημνισμένη εις τόν βυθόν ενός βαράθρου φωνή δέν ακούεται ουδέμία, χείρ φθάνει μέχρι αυτής έκτάδην δε κατακειμένη ύψοί την κεφαλήν της προς τα επάνω, όπου διαφαίνεται η ούρανός και λάμπει η ήλιος και πτερυγίζουσι πτηνά, και τή φαίνεται ότι βλέπει περίπτωμένην την ώραίαν ξανθογένειον μορφήν με τους γαλανούς οφθαλμούς, περιπτωμένην περι τή χείλος τού βαράθρου και είτα φεύγουσαν, φεύγουσαν δια πάντος.

10 Μαΐου Α. Π. Καυρετίδης.

ΑΘΗΝΑΪΚΟΙ ΜΗΝΕΣ

ΜΑΡΟΣ
Μά την άλήθειαν δυσκόλως η άνεγνωρίζε τι τόν άνθοστεφῆ των ποιητών Μαίον, τή εύνοούμενον παιδί τού χρόνου, τή προικισθέν κατά την γέννησιν του κατ' εξαίρεσιν των άλλων αδελφών του με τόσα δώρα δρόσου και άνθέων και άνεφέλου ούρανού και ήπιου ήλιου και μελιχλίων πνοών, εν τή κοιορτώδει και η υπαρκτός κανστικώ και διαψύχω μηνί, όν διήλθωμεν. Ηδύνατο κάλλιστα να όνομάζεται Ιούλιος, ως είχε πολλά τα κοινά δια να νομισθη ως ο ιδιότροπος Σεπτέμβριος.
Από τής πρώτης του έσπέρας, τής φαιδράς

Πρώτομαγιάς, καθ' ἣν ἐν ἐπισήμῳ ἑορτῇ ἀποτινομέν εἰς εὐθυμίαν τὸν φόρον τῆς εὐγνωμοσύνης ἡμῶν πρὸς τὴν ἀνοιξιν, ἥτις μὰς ἀποσπᾷ τῶν ψυχρῶν κλίμων τοῦ χειμῶνος καὶ μὰς ἀνγκοφίξει λικνίζουσα ἐντὸς τῶν δροσερῶν ἀγκαλιῶν τῆς προτοῦ μὰς παραλάβῃ τὸ ἀνηλεές θέρος, εἰδείξεν ἀνάρμοστον κατῆφειαν χαϊδευμένου βρέφους σκυθροπαζόντος αἰφνης ἀνευ λόγου, καὶ παρ' ὀλίγον καὶ παίζει πάλιν εἰς τὸ ἑορτάζον ἀθηναϊκὸν κοινὸν τὸ ἀχαρὶ παιγνίδιον, ὑπερ πρὸς τριετίας νομίζω ἐφεύρε, δι' ἀπροσδοκῆτου ψύχους καὶ βροχῆς φυγαδεύσας ἀπὸ τῶν ἐξοχικῶν κήπων καὶ πανηγύρεων τοὺς ἐξεθόντας πρὸς ὑποδοχὴν του καὶ γελαιοποιήσας τὰς εἰδήσεις τῶν ἐφημερίδων, ἁλτινες ἀπὸ τῆς ἰδίας ἐσπέρας στοιχειοθετημέναι ἀνήγγελλον καλῆ, πρὸς αὐτὸν πιστεῖ τὴν ἑορτὴν του ὡς τελειθίσαν ὑπὸ τὰς συνήθεις συνθήκας. Εὐτυχῶς ὅμως ἐφέτος ἐγκλίρωσ κατέστειλε τὴν ἰδιοτροπίαν τοῦ ταύτην καὶ τὸ πρᾶγμα δὲν ἔσχε τὰς αὐτὰς καὶ τότε τραγικὰς συνέπειαι, ἣ δὲ εἰσοδὸς του ἐπανηγυρίσθη ἐν πανδήμῳ κινήσει καὶ θορύβῳ. Ἀλλὰ δὲν διέτηρσεν ἐπὶ πολὺ τὴν ἀβρότητα ταύτην καὶ αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ἤλθον καὶ παρήλθον μερισθείσαι ἐξίσου μεταξὺ ἀνέμων καὶ κάυσάνων καὶ νεφῶν, τὰ ὅποια ἐξέσπασαν κάποτε καὶ εἰς παραδικὴν βροχὴν, ἕνα πληρωθῆ τὸ ρητὸν τοῦ λαοῦ, καθ' ἃ εἰς τὸν ἀφανισμένον τύπον ἔβραγε τὸν Μάϊου. Τοιοῦτος δὲ τύπος ἀφανισμένος καὶ καταδικασμένος δι' ἀγνωστα ἀμικρήματα φαίνονται αἱ Ἀθηναί μας, ἀφοῦ ἐκτὸς τῆς καιρικῆς ἀστασίας, δὲν ὄνουνται ν' ἀπαλλαγθοῦν ποτὲ οὔτε τοῦ πατροπαράδοτου κωνιορτοῦ, οὔτε τῆς αἰωνίας ἀνατροπῆς καὶ ἐπισκευῆς τῶν ὁδῶν, οὔτε τῶν ἀτελειῶτων ὑπονόμων, οὔτε τῶν βρωμερῶν οὐρητηρίων, οὔτε τῶν πλημμυρούτων τοὺς δρόμους ἐπακτῶν, οὔτε τῶν κατὰ τὸ θέρος ἐπιδημιῶν, οὔτε τῶν κακῶν δημοτικῶν καὶ πολιτικῶν ἀρχόντων.

Πρὸς τὴν πιζότητα τοῦ Μάϊου ὑπὸ τὴν ἐποψὴν τοῦ καιροῦ ἀνθημιλλᾶτο καὶ ἡ πιζότης τῆς ἀθηναϊκῆς ζωῆς. Ἐκτὸς τῆς εἰς Θεσσαλίαν περιοδείας τοῦ πρῶτουπουργοῦ, ἥτις τροχίσασα ἐκεῖ εἰς προσφωνήσεις τὰς γλώσσας τῶν διδασκάλων καὶ τῶν δημάρχων ἔδωκε τροφήν τινα καὶ ἔδω εἰς τὰς συζητήσεις καὶ τὴν δημοσιογραφίαν ἀναγκασμένην κατὰ τὴν ὥραν ταύτην τοῦ ἔτους ἐκ βουλημίας ἕλης νάναμασᾶς διηνεκῶς τὰς περὶ τῶν ἀποικιακῶν πολέμων τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γαλλίας εἰδήσεις τῶν ξένων φύλλων, καὶ τοῦ σκανδαλώδους χρηματιστικοῦ ἐπεισοδίου ἐπὶ τῇ διὰ τῆς εἰς χεῖρας ὀλίγων συγκεντρώσεως τῶν μετοχῶν τοῦ Δαυρίου ἐπελθούσῃ ὑπερτιμῆσει αὐτῶν, ἥτις πολλὰς πάλιν συμπαρέστρεν εἰς τὴν ἀφάνειαν περιουσίας καὶ ὑπολήψεις, οὐδὲν ἕλλο γεγονός πολιτικὸν ἢ κοινωνικὸν συνέβη ἄξιον ἀνα-

γράφης εἰς τὸ σημειωμάτιον χρονογράφου. Ἡ πολιτικὴ, συνδεομένη πλέον ἀναποσπάστως παρ' ἡμῖν μετὰ τῆς παρουσίας τῆς Βουλῆς πᾶσχει ἤδη θερμὴν γάρχη, ἀδρανῆς καὶ ἀδιάφορος ἀπομίνουσα μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου, ὅτε μέλλει πάλιν νὰ ἐξυπνήσῃ ἀγρία καὶ παντοδύναμος. Ἡ φιλολογία, μὰ τὸν Θεόν, δὲν ἤξεύρω κατὰ ποίαν ὥραν τοῦ ἔτους δὲν κοιμάται, διὰ νὰ εἶνε τὸρα ἐξυπνὸς καὶ δραστή.

Μόνη ἡ κοινωνικὴ κίνησις, ἥτις ἐκδηλοῦται τὸν χειμῶνα εἰς χοροὺς καὶ ἐσπερίδας καὶ κατὰ τὸ θέρος εἰς περιπάτους καὶ δημόσια θεάματα, ὅθι ἠδονακτὸ νὰ συντελέσῃ εἰς τὸ γὰ μὴ καταστῇ ἡ ἐπιθεωρήσις αὐτῆς ζῆρὰ ὡς ἀρχαῖον συναξάριον, πινάκιον δικαστηρίου ἢ ἀρθρὸν πολιτικῆς ἐφημερίδος. Ἀλλ' ὁ ἀτάσθαλος Μάϊος τοῦ καιροῦ ἐπίδρασέν ἐπιβλαβῶς καὶ ἐπὶ τοῦ θεαματικοῦ Μάϊου. Κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον τὸν ὀρισμένον ὡς ἐν ἀρκητήριον τῶν παρὰ τὸν Ἰλισσὸν καὶ τὸ Φάληρον νυκτερινῶν διασκεδάσεων οὐδεὶς θίασος ἐπόλησεν νὰ πηξῇ τὴν σκηνὴν του εἰς κανὸν τῶν ὑπαίθριων θεάτρων, ἐκτὸς τῶν γεμερινῶν αἰδῶν καὶ τῶν δημοτικῶν παληάτρων, τῶν ὁποίων αἱ ἐργαὶ προσελκύουν πολὺ ὄλιγους γενναίους, ἔχοντα βίαν ὡς ὑπερβιμένον τὸ ἀκούστικὸν τυμπανον κατὰ πάσης προσβολῆς πρὸς τὴν αἰσθητικὴν καὶ τὴν εὐπρέπειαν. Καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τὰ ὀλίγα θεάματα τοῦ Μάϊου κατὰ παράδοξον ἀναστροφὴν τῶν νόμων τῆς φύσεως ἀφανομιοῦθησαν πρὸς τὰ χειμερινά. Τὸ παλαιὸν θέατρον, ὑπερ ὑψοῦται πάντοτε ἐκεῖ ὀλίγον κατωτέρω τοῦ Βαρθακειοῦ, ἀθράκω φερόμεν κατὰ τὸν τολμῶντων νὰ εισέρχονται εἰς αὐτὸ, ἐπιλοξήνησε χαρίεσσαν δυαδὰ διαβατικῶν πτηνῶν τῆς σκηνῆς, τὸ ζεύγος τῶν γάλλων ἠθοποιῶν συζύγων Deschamps, οἵτινες συνεκάλεσαν εἰς δύο-τρεις παιδράς καὶ καλλιτεχνικωτάτας ἐσπερίδας τὸ διψῶν ἀπὸ πολλοῦ γαλλικῶν θεάτρων ἀθηναϊκὸν κοινόν. Ἐν μίᾳ δὲ τῶν ἐσπερίδων τούτων ἐπεφάνη εἰς τὰ ὄμματα τῶν θεατῶν μὲ μεγαλοπρέπειαν γηραιῶν στρατιώτου τῆς σκηνῆς καὶ οικειότητα ἀρχαίου γνωρίμου καὶ ἡ Λαβέρν, ὁ διάσημος ἐκεῖνος ἄλλοτε Λαβέρν, φάσμα ἄλλου καιροῦ, ἀνάμνησις παρωχημένης ἐποχῆς, τῆς ἐνδοξοῦ ἐκείνης ἐν Ἀθῆναις ἐποχῆς τοῦ vaudeville, οὗτινος ὑπῆρξεν εἰς τῶν πρώτων ἐισηγητῶν, πολλὰ ὑποστάς καὶ διαπράξας καὶ κερδίσας καὶ ζημιωθείς.

Εὐτυχῶς ἀπὸ τῆς οἰκτρᾶς ταύτης καταστάσεως ἀνέλαθα νάναγειρῇ ἐπὶ τῶν τεραστίων αὐτοῦ ὡμῶν τὸν Μάϊον τῶν θεαμάτων ἡ γιγάντιος Παναγῆς διὰ τῆς ἀφιξέως του εἰς Ἀθῆνας, ἐφομοῦ ἤδη ἐκ τῆς παγκοσμίου φήμης του, νὰ ὑπεδὲχθῶσιν αὐτὸν ἀναλόγως. Καὶ παρὰ τὴν ἡ ἐρακλῆς πρὸ τοῦ κοινού καὶ ἐξεπερσοκρότησε σμφάνως πρὸς τὸ πρόγραμμα διὰ τῶν κανόνων του καὶ ἐπαῖξε τὰς σιδηρᾶς ράβδους του ἡ

ἴδος μπάστονιον καὶ τὰς σφαῖρας του ὡς εἶδος πορκαλλίων καὶ τὸ κοινὸν ἐξεμάνη καὶ τὸν ἐχειμαρῆτησε καὶ τὸν ἐθαύμασε καὶ τὸν ἐπολιόρησιν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, ὅπου κατέλυσε, πόσον ὥστε ὁ φοβερός ἀνὴρ θὰ ἐσκέφθη ἴσως ἂν δὲν ἐπῆρε νὰ θέσῃ εἰς ἐνέργειαν τοὺς χαλυβδίνους αὐτοῦ γρόθους διὰ νὰ ποφυγῇ τὰς μέγρι φορτικότητος ἐκδηλώσεως τοῦ ἐνθουσιασμοῦ.

Ὡς νὰ ἐπερίμεναν δὲ νὰ δώσῃ εἰς αὐτὰ τὴν ὄψιν δ' ἐκ Κουταλῆς γίγας καὶ τὰ λοιπὰ θεάματα ἤρχισαν ἀναγγελλόμενα ἀλλεπαλλήλως, ἐδημοσίευσεν τὸ δραματολόγιόν του ὁ ἑλληνικός θίασος Μάγαρορος, καταφθάνει τὸ γαλλικὸν τοῦ Φαλλήρου, ἐπανῆλθον οἱ σύζυγοι Deschamps ἐπὴν ζῆμιοι καὶ τελειοποιημένοι καὶ ἐγένεν εἰς τὸ Ρουδί ἡ ἐπὶ τῇ ἀναχωρήσει τοῦ Βασιλέως ἐπιθεωρήσις τοῦ ἐν Ἀττικῇ στρατοῦ εἰς τὰ δημόσια θεάματα καταλειομένη καὶ αὐτὴ ἀφοῦ ἐπαναλαμβάνεται τόσῳ συχᾶ. Αἱ τελευταῖαι ἡμέραι τοῦ Μάϊου προσκαθοῦν πάσῃ δυνάμει νὰ ἐξελείψουν τὰς πρώτας.

Καὶ ἤρχισεν οὕτω τὸ ἀθηναϊκὸν θέρος, μὲ τὴν πλῆξιν τῶν ἡμερῶν του καὶ τὴν μαγείαν τῶν νυκτῶν του, μὲ τὸν κοιλιακὸν τύπον του καὶ τὰ παγωτὰ τῶν ἐξοχικῶν καφετειῶν, μὲ τὸ Φάληρον καὶ τοὺς ἑυρετοῦς του, μὲ τὰ θεάματα τῶν ἐπιδημιῶν καὶ τὰ θεάματα τῶν ἐθνικῶν δραμάτων τῶν ἑλληνικῶν θιάσων, μὲ τὴν ποιητικὴν λάμψιν τῆς πανσέληνου καὶ τὴν ὀφθαλμοδόρον σκόνιντου, μὲ τοὺς τερόρους τοῦ ἰταλικοῦ μελοδράματος καὶ τοὺς βατράχους τοῦ Ἰλισσοῦ, τὸ θέρος ἤρχισε, λήτω ὁ χειμῶν!

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΟΣ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΝΑΡΟΣ

Καταπληκτικὸν παράδειγμα δραστηριότητος καὶ ἐπιχειρητικῆς πνευματικῆς παρῆχει ἡμῖν ὁ βλος τοῦ Ναπολέοντος Α'. Ἄν καὶ ἔγωγ πάντοτε εἰς τὰς διαταγὰς αὐτοῦ τοὺς ἀρίστους ἀνδράς πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν βουλευμάτων του, ἐν τούτοις αὐδῶλος ἐνεπιστεύετο τὰς σπουδαιοτάτας ὑποθέσεις, ἐξ ὧν μεγάλα ἀποτελέσματα ἐξηρτῶντο, εἰς τοὺς ὑπαλλήλους αὐτοῦ, τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦτο ἀριθῆλως ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς ἀλληλογραφίας του καὶ κυρίως τοῦ δεκατοῦ πῆμπτου τόμου, ὅστις περιέχει τὰς ἐπιστολάς, διαταγὰς καὶ ἐγγράφα, ὅσα ἐγράφησαν ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος ἐν τῇ μικρᾷ ἐπαύλει τοῦ Φίγκενσταϊν παρὰ τὰ σύνορα τῆς Πολωνίας ἐν ἔτει 1807 ἡμέσως μετὰ τὴν νίκην τοῦ Βυλώ. Ὁ γαλλικός στρατός ἦτο τότε κατέσκηνωμένος πλησίον τοῦ ποταμοῦ, ἔχων ἔντικρὺ τοὺς Ρώσους, ἐπὶ δεξιῶν

τοὺς Αὐστριακούς καὶ ὀπίσω τοὺς ἠττηθέντας Πρώσους, ἐκτεταμένη γραμμὴ συκοινωνίας ἐπῆρε νὰ διαφυλάττηται μέχρι Γαλλίας διὰ μέσου ἐθρικῶν χωρῶν, ἀλλὰ τοιαύτη πρόνοις περὶ τοῦτου ἔληφθη, ὥστε οὐδέποτε ἀπωλέσθη φκελλός τις τοῦ Ναπολέοντος. Αἱ κινήσεις τῶν στρατευμάτων αἱ ἐκ Γαλλίας, Ἰσπανίας, Ἰταλίας καὶ Γερμανίας ἐργόμεναι ἐπικουρίας, ἡ ἀνοιξίς διωρύγων καὶ ἡ κατασκευὴ ὁδῶν πρὸς μετακίνησιν τῶν προϊόντων τῆς Ρωσίας καὶ τῆς Πρωσίας εἰς τὰ διάφορα στρατόπεδα διοργανίζοντο, μέχρις ἐσχάτων λεπτομερειῶν, ὑπὸ τοῦ ἰδιοῦ. Βλέπομεν αὐτὸν δηλοῦντα εἰς ποῖον μέρος ὑπῆρχον ἵπποι, παραγγέλλοντα ἐπίππια καὶ ὑπόδηματα τῶν στρατιωτῶν καὶ ὄριοντα τὸν ἀριθμὸν τῶν μερίδων ἄρτου, παξιμαθίου καὶ οἰνοπνευμάτων, ὅσαι ἴσαν ἀναγκαῖαι εἰς τὸ στρατόπεδον καὶ ὅσαι ἐμελλον νὰ μείνωσιν εἰς τὰς ἀποθήκας. Συγχρόνως ἐστελλεν εἰς Παρισίους σχέδια πρὸς μεταρρυθμίαν τοῦ Γαλλικοῦ Σχολείου καὶ τροπολογίας τοῦ συστήματος τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, ὑπηγόρευεν ἄρθρα διὰ τὸν Μηνύτορα, ἐπιθεωροῦσε τοὺς προϋπολογισμούς, εἶδε διατάγας εἰς τοὺς ἀρχιτέκτονας διὰ ἐπισκευᾶς εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Μαγδαληνῆς, ἀπέτεινε σαρκασμούς πρὸς τὴν Κυρίαν Στάελ, καθήσυχάζεν ἔριδα εἰς τὸ Μέγα Θεάτρον τῶν Παρισίων, εἶχεν ἀλληλογραφίαν μετὰ τοῦ Βουλτάνου καὶ τοῦ Σάχη τῆς Περσίας, καὶ ἐνώ τὸ σῶμά του ἐν Φίγκενσταϊν διέτριβεν, ὁ νοῦς του εἰργάζετο εἰς χίλια διάφορα μέρη τοῦ κόσμου. Δι' ἐπιστολῆς ἐρωτᾷ τὸν Νεῦ ἐν ἔλαθε τὰ σταλέντα ὄπλα, εἰς τὸν πρίγκιπα Ἰερώνυμον παραγγέλλει ἐνδύματα διὰ τὰ ἐν Βυρτεμβέργῃ τάγματα, βιάζει τὸν Καμπασερί νὰ στείλῃ διπλὴν προμήθειαν σίτου. «Τὰ ἐὰν καὶ ἀλλὰ, γράφει, εἶνε παράκαιρα, πρέπει νὰ γείνη τὸ αἰτούμενον καὶ πρὸ πάντων νὰ γείνη ταχέως». Πληροφορεῖ τὸν Δαυρὸν ὅτι ὁ στρατός χρειάζεται ὑποκάμισα καὶ ὅτι δὲν ἔρχονται ἐρωτᾷ τὸν Μασσέναν ἐὰν ἐπληρώθῃ ἡ προμήθεια ἄρτου. Εἰς ἄλλον γράφει: «Οἱ ἄνθρωποι δὲν ἔχουσι σπάθας, στείλει ἀξιωματικὸν ὅπως λάβῃ τοιαύτας εἰς Πόζεν, δέονται δὲ καὶ περικεφαλαίων, παραγγεῖλεται εἰς Ἐπλιγκ... Οὐδὲν κατορθοῦται διὰ τῆς ὀκνηρίας.» Τοιοῦτοτρόπως περὶ τῶν ἐλαχίστων λεπτομερειῶν ἐμεριμνα καὶ ἐξήγειρε τὴν δραστηριότητα πάντων. Καίτοι εἰς ἀδιάκοπον κίνησιν διαταλῶν, διατρέχων ἐνίοτε ἐπιππος τριάκοντα ἢ τεσσαράκοντα λεύγας τὴν ἡμέραν, καθ' ἑκάστην ἔχων ὑποδοχὰς καὶ ἐπιθεωρήσεις στρατοῦ, ἡ αὐτοκράτωρ οὐδέποτε ἠμέλησεν ὑπόθεσιν τινα ἑθυσίας, τὸ πλεῖστον μέρος τῆς νυκτὸς ὅπως διευθύνῃ τὸ ἀπείρατον Κράτος, οὗτινος ἐκεῖνος ὑπῆρξεν ὁ ἄξιος.

ΚΡΗΤΙΚΑΙ ΔΟΞΑΣΙΑΙ

Περὶ νηρηίδων συμπληρωτικά. — Τελώνια. — Ἰδῶρ.

Εἰς τὴν προηγουμένην περὶ δαιμόνων πραγ- ματικῶν εἶπομεν ὅτι αἱ νηρηίδες ὑπεραγαπῶσι τὸν χορόν, ἀλλ' ἤδη μανθάνομεν ὅτι ἐκτὸς τούτου παίζουσι καὶ τὴν λύραν θαυμασίως, ἔχουσι δὲ καὶ τὴν καλοσύνην νὰ διδάσκωσι τὴν τέχνην αὐτῶν ταύτην πρὸς τοὺς φιλομούσους θνητοὺς καὶ μάλιστα τοὺς ποιμένας. Γίνεται δὲ ἡ διδασκαλία οὕτω πως:

Ὁ φιλόμουσος μεταβαίνει εἰς ἐρημόν τι σταυροδρόμιον κατὰ τὰ μεσάνυχτα, καὶ ἄφ' οὗ χαραζῆ ἐπὶ τῆς γῆς κύκλον διὰ μαυρομάτικου μαχαίριου, κάθηται ἐντὸς τοῦ κύκλου καὶ παίζει τὴν λύραν. Μετ' οὗ πολὺ φαίνονται ἐρχόμενοι πανταχόθεν νηρηίδες μετὰ τὸν πτερωτὸν βαδισμάτων καὶ περικυκλοῦσιν αὐτόν. Ὁ σκοπὸς τῶν δὲν εἶνε καλός, διότι ἐρχονται ἀπλῶς νὰ κάκοποιήσωσι τὸν λυριστὴν. Ἀλλ' ἡ ἀνωτέρα δύναμις ἣν ἔδωκε τὸ μαυρομάτικο μαχαίρι εἰς τὸν κύκλον, τὰς ἐμποδίζει νὰ ὑπερβῶσι τοῦτον, καὶ ἐν τῇ συναισθησὶ τῆς ἀδυναμίας τῶν καταφειγούσιν εἰς τὸν δόλον. Καὶ προσκαθοῦσι νὰ κινήσωσι τὸν ἔρωτα τοῦ λυριστοῦ διὰ λόγων γλυκίων, δι' ἀκκισμῶν ἱερασιμῶν καὶ ξαματίων γοητευτικῶν, ἀλλ' αὐτὸς, εἰς εἶνε φρόνιμος, κάμνει πέτρα τὴν καρδίαν καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ παίζει μετ' ἀπαθείας τὴν λύραν.

— Μὰ δὲν τὴν ἔρεις, τῷ λέγουσι μετὰ τὴν ματαιώσιν τῶν δελεασμάτων. Τὴν παίζεις καὶ χάνεις κόπον;

— Ἔτσι τὴν ἐμαθαί, ἔτσι τὴν παίζω, ἀπαντᾷ ὁ λυριστὴς. Τὶ σὰς ἐγνοιάζει;

— Μπά, τίποτε μόνον ἂν θέλῃς σὲ μαθαίνομα νὰ παίζῃς λύρα μία φορὰ; λύρα πού νὰ χορεύουνε κ' ἡ πέτρας.

Καὶ τὸν προσκαλοῦσι νὰ ἐξέλθῃ τοῦ κύκλου· ἀλλ' αὐτὸς κωφεύει καὶ μετὰ ἐπανελημμένας ματαίας προτροπὰς ζητοῦσι μόνον τὴν λύραν. Ὁ λυριστὴς τὴν δίδει προσέχων νὰ μὴ ἐξέλθῃ ἢ χεῖρ ἢ ἄλλο μέλος τοῦ σώματός του ἐξω τοῦ κύκλου, ἄλλως τὸ μέλος ἐκείνο παράλλει (ζουγλαίνεται) ἢ ἀποκόπτεται. Μία τῶν νηρηίδων παίζει ἐπὶ τινος στιγμῆς τὴν λύραν, ἥτις ἐκπέμπει θεσπεσίους ἤχους, ἔπειτα τὴν ἐπιστρέφει πρὸς τὸν ἄνθρωπον δυσθύμως λέγουσα: — Πάρε τὴν. Ἐσὺ δὲν μὰς πιστέβεις νὰ ἔγῃς ἔξω, κ' ἐμεῖς θὰ σοῦ μάθωμεν.

Ἀλλ' ὁ λυριστὴς κωφεύει καὶ μετ' ἀπαθείας ἐπαναλαμβάνει τὰς ἀτέχνους του μελωδίας. Αἱ δὲ νηρηίδες, ἀπόφασιν ἔχουσι νὰ προσενηθώσιν αὐτῷ ἔστω καὶ μικρὴν βλάβην, καὶ ἐλπίζουσι νὰ ἐκβάλῃ ἐκ τοῦ κύκλου τὴν χεῖρά του, ἐπαναλαμβάνουσι πολλάκις τὸ πείραμα. Ὅταν μετὰ πολλὰς ματαίας ἐπαναλήψεις φωνήσῃ ὁ

ἀλέκτωρ, μὴ θέλουσαι νὰ καταληφθῶσιν ἐπὶ τῆς ἡμέρας, ζητοῦσιν οἷαν δῆποτε θυσιαν παρὰ τοῦ λυριστοῦ ὡς διδάκτρον οὗτος δὲ γνωρίζων ὅτι ἡ ἡμέρα τὰς διώκει, ἐξάγει τὸ ἄκρον τοῦ μικροῦ τοῦ δακτύλου, ὅπερ ἀμέσως κόπτεται ὑπὸ τῶν αἰμοχαρῶν νηρηίδων. Ἀλλ' εἰς αἱ θυγατέρες τῶν ποταμῶν εἶνε αἰμοχαρεῖς, τηροῦσιν ἐν τοσοῦτῳ τὸν λόγον αὐτῶν μετ' ἵπποτικῆς ἀκριβείας, καὶ ἐντὸς ἑλγίου ὁ ἄνθρωπος διδάσκεται τὴν θαυμασίαν ἐκείνην μουσικὴν; μετ' οὗ αἱ νηρηίδες γίνονται ἀφαντοί.

Ἡ δοξασία αὕτη ἀνήκει εἰς τοὺς κατοίκους τῶν νοτιοανατολικῶν προπόδων τῆς Ἰδῆς, ἥτις τῆς κάτω Μείσαρῆς; ὅπου ὁ καλὸς λυριστὴς ἐπαινούμενος παρ' ἑλλῶν ὅτι ἔχει καλλιὰ κορυφίαις ἐναθρόνεται λέγων: — Δὲν εἶναι θαρρεῖτε; Ἐγὼ τὴν λύρα τὴν ἐμαθαί εἰς τὸ σταυροδρόμιον.

Τελώνια. Τὰ βρέφη ἀποθνήσκοντα ἀβάπτιστα γίνονται μικροὶ δαίμονες μετὰ μαύρα πτερά. Καὶ ἱπτάμενα εἰς τὸν ἀέρα καταρῶνται τὸν ἱερέα, ὅστις τ' ἀφήκεν ἀβάπτιστα καὶ λιθοβολοῦσι καὶ βασκαίνουσι, ὡς δαίμονες, τοὺς διαβάτας. Ἐὰν δὲ τις διέλθῃ ἐν καιρῷ νυκτός καὶ ἰδίως κατὰ τὰ μεσάνυχτα ἐκ τοῦ μέρους, εἰς ὃ ἔχουσι ταφῆ ἢ βίφθῃ, τὰ ἀκούει κλαυθμηρῶντα καὶ βλέπει σπινθήρας καὶ φλόγας.

Ἰδῶρ. Ἰδοῦ ὅτι καὶ τὸ ὕδωρ τὸ νομιζόμενον ἀθαώτατον δὲν εἶνε πάντοτε τοιοῦτον.

Οἱ ποιηταὶ ἀποκαλοῦσι τὰς κρήνας φλυαρούς, καὶ ποτὶ δὲν ταῖς ἀποδίδουσι τὴν ἀνάπαυσιν τοῦ Μομφέως. Οἱ Κρήτες ἐσθαιοῦσι τούναντιον τὸ ὕδωρ τῶν ποταμῶν καὶ τῶν κρηνῶν κοιμάται ἐπὶ μίαν ὥραν καθ' ἑκάστην νύκτα, καὶ τότε βέει γαληνιαῖον καὶ σιγηλόν. Ὁ θείων νὰ πῆ κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην πρέπει νὰ τὸ ἐξυπνήσῃ ταρασσόν αὐτὸ διὰ τῆς χειρὸς τοῦ ἀκαλῶς· ἄλλως τὸ ὕδωρ ἀγανακτεῖ καὶ αὐτοῦ παίρνει τὸ νοῦ τους.

Κατὰ τὰς νύκτας τῶν δριμυῶν τοῦ Αὐγουστοῦ, ἐπίσης δὲ καὶ κατὰ τὴν νύκτα καθ' ἣν γυρίζει τὸ φεγγάρι κη ἀρχίζει τὸ νηὶ δὲν πρέπει νὰ πῆνῃ τις ὕδωρ, διότι ἡ ἀσθενεὶ ἢ χάνει τὸ νοῦ του. Ἐν τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει εὐρισκόμεν σέβειν τινὰ πρὸς τὴν δοξασίαν, ὅτι ἡ γελήνη ἐξασκεῖ ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ τὰς μαγικὰς ἐκείνης ἰδιότητας.

I. Δ. ΚΟΝΑΛΑΚΗΣ

Ο ΝΕΟΣ ΝΑΥΤΗΣ

Τὰ νέφη στράφουον εἰς τὸ βραῦν, βροντοῦν καὶ μπόμπουνίζουον, ἐσκέπασαν τὸν οὐρανόν, τὸ κύμα φοβερίζουον. Ὁ νέος ναύτης τραγουδεῖ καὶ τὸ πανὶ τοῦ σιάζει, Ἐγὼμ' ἐλληνικὸ παιδί, τὸ νέφος δὲν μὲ σκιάζει. Ἀγέρας πέφτει εἰς τὰ πανιά, τὰ σπίζει καὶ τ' ἀρπάζει, καὶ σβυντείνιζει εἰς τὰ σχοινία καὶ τὸ κατάρτι σιάζει. Ὁ νέος ναύτης τραγουδεῖ παράν, ὅπου προστάζουον: Ἐγὼμ' ἐλληνικὸ παιδί ἀνέμοι δὲν μὲ σκιάζουον.

Ἡ θάλασσα λυσομοναὶ καὶ κυματεῖ κ' ἀφρίζει, τὸ πλοῖόν του καταπογᾷ, τὸ σπᾷ καὶ τὸ σκορπίζει. Ὁ νέος ναύτης τραγουδεῖ, καὶ μὴ σάνιδ' ἀρπάζει: Ἐγὼμ' ἐλληνικὸ παιδί, φουρτοῦνα δὲν μὲ σκιάζει.

Τὸ ἕνα κύμα τὸν πετᾷ καὶ τὸ ἄλλο τὸν χάφτει, κ' ἡ μαυρὴ θάλασσα ζητᾷ νὰ καταπῆ τὸ ναῦτη. Μὴ στήθε ἀκόμη τραγουδεῖ καὶ κολυμβᾷ καὶ πάει: Ἐγὼμ' ἐλληνικὸ παιδί κ' ὁ Πλάστης μὲ φυλάει.

G. M. BIZYNNOS

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Διέρχεται διὰ χωρίου τινός ὁ Κ*, καὶ ἀπαντῶν ἀερόν τινα ἐρωτᾷ αὐτόν τί ὥρα εἶνε.

— Τώρα, ὅτι ἐβγαλαν τὰ βῆθια εἰς τὸ λιβάδι, ἀπαντᾷ ἐκεῖνος ἐμπαικτικῶς.

— Καὶ σὺ γιατί κάθεσαι ἀκόμη ἐδῶ; ἀπαντᾷ ὁ Κ*.

Εἰς τὸν κ. Π*, καταχρεῶν ὄντα, ἐξέφραξε τὴν ἀπορίαν τοῦ ὁ φίλος τοῦ Ν* πᾶς ἤμποροῦσε νὰ ζῆ κῆριμος ἔχων τόσα χρή.

— Τὶ νὰ σοῦ πῶ, φίλε μου, ἀπήνησεν ὁ Π*, ἡ ἀλήθεια εἶνε πῶς ὅταν πρώτην φορὰν ἐχρεώθηκα 500 φράγκα, δὲν εἴμποροῦσα νὰ κοιμηθῶ ἀπὸ τὴν ἀνησυχίαν. Τώρα ὁμῶς ἄλλαξαν τὰ πράγματα: τώρα πού χρεωστῶ ἴσως καμμιά τριαντακτὰ χιλιάδες, παραπονοῦνται οἱ πιστωταὶ μου πᾶς αὐτοὶ δὲν εἴμποροῦν νὰ κοιμηθῶν ἀπὸ τὴν ἐννοια!

— Χθὲς ἠγόρασα, φίλε μου, ἔλεγε κύριός τις γέροντος πρὸς ἕτερον ἐπίσης γέροντα, ἕνα παιγνίδι εἶνε ἕνα ὄργανον, καὶ ἄμα τὸ κουρδίσας παίζει τρεῖς ἡμέραις.

— Αὐτὸ δὲν εἶνε τίποτε, ἀπήνησεν ὁ δεύτερος, ἐγὼ ἄμα κουρδίσω τὴ γρηά μου φωνάζει τρεῖς ἑβδομάδες.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Παλλάκις τοῦ οἴνου ἡ ποιότης ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ περιέχοντος αὐτὸν βυτίου, καὶ τοῦ χρήματος ἢ ἀξίας ἐκ τῶν ἡθῶν τοῦ κεκτημένου αὐτοῦ.

Ἀλλόκοτος καὶ σκληρὰ δέσπονα ἡ φιλαργυρία, ἀναγκάζει μὲν τοὺς δούλους αὐτῆς νὰ ζητῶσιν τὸν πλοῦτον, ἀλλ' ἀπαγορεύει αὐτοῖς τὴν χρῆσιν αὐτοῦ· διεγείρει ἐπιθυμίας, ἀλλὰ δὲν ἐπιτρέπει τὴν πληρωσιν αὐτῶν.

Ἀμφίβολον εἶνε εἰς τὴν δύναται νὰ ὑπάρξῃ διὰ τὸν ἄνθρωπον μείζον δυστύχημα ἢ ἡ ἀκοπὴς ἐκπλήρωσις ἀπασῶν τῶν ἐπιθυμιῶν του, ἔλλειψις παντός πόθου, πάσης ἐλπίδος, παντὸς ἀντικειμένου ἐνεργείας.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Οἱ γάμοι ἐν Σινικῇ. — Ἐν τῷ τελευταίῳ τεύχει τῆς ἀ' Ἐπιθεωρήσεως τῶν δύο κόσμων» ὁ στρατιωτικὸς ἀκόλουθος τῆς ἐν Παρισίοις κινεζικῆς πρεσβείας συνταγματάρχης Τσέγκ-Κι Τόγκ δημοσιεύει περίεργον ἄρθρον ἀπερὶ τῆς οἰκογενείας, τῆς θρησκείας, τῆς φιλοσοφίας, τοῦ γάμου, τοῦ διαζυγίου καὶ τῆς γυναίκος ἐν Σινικῇ. Περὶ τοῦ γάμου διηγείται ὁ λόγιος Κινέζος τὰ ἐπομένα· Ἡ ἀγάμια θεωρεῖται ἐν Σινικῇ ὡς τι ἐπονεϊδίσιον, ὅπερ μόνον ἐξαιρετικαὶ περιστάσεις δύνανται νὰ δικαιολογήσωσι. Οὐχὶ σπανίως νύοι δεκαεξαετείς νυμφεύονται νεάνιδας δεκατετραετείς, γυναῖκες δὲ μόλις συμπληρώσασαι τὸ τριακαστὸν ἔτος ἔχουσι ἐγγόνους. Τὸ ἔθιμον αὐτὸ δὲν πρέπει ν' ἀποδοθῇ εἰς κλιματικὰς περιστάσεις εἶνε ἀποτέλεσμα τοῦ θεσμοῦ τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς πρὸς τοὺς προπάτορας λατρείας, ἀπαντᾷ δ' ἐξ ἴσου καὶ ὑπὸ τὸν καύσιναν τῶν τροπικῶν καὶ ὑπὸ τοὺς πάχους τῆς Σιβηρίας. Ὁ γάμος τοῦ τέκνου εἶνε ἡ κυρία μέριμνα τῶν γονέων ἐτι πρὸ τῆς ἐφρηκτικῆς ἡλικίας. Συμφωνηθείσης τῆς ἐκλογῆς, οἱ συγγενεῖς τοῦ γαμβροῦ ἀπευθυνοῦσιν ἐπισημῶς τὴν αἴτησιν, ἣν παρακολουθεῖ ἡ τελετὴ τῶν ἀρραθῶνων. Τὰ συμβόλαια διαμείβουσι οἱ οἰκογενεάρχαι, ἐπέχοντες παρ' ἡμῖν τόπον συμβολαιογράφων. Εἶτα ὁ μνηστήρ ἀποστέλλει τῇ

μνηστή δύο περιδέραια χρυσᾶ ἢ ἀργυρᾶ, ἀναλόγως τῆς περιουσίας. Μετὰ τινα χρόνον γίνεται ἡ ἀποστολὴ τῶν γαμηλιῶν δώρων, μεταξωτῶν καὶ βαμβάκερων ὑφασμάτων, κεντημάτων, ἀνθέων, πλακουντιῶν, ἅτινα διανέμονται εἰς τοὺς φίλους. Ἀπ' ἐτέρου, ἡ μνηστὴ ἀποστέλλει εἰς τὸν μνηστήρα ἱματισμὸν ἀνάλογον πρὸς τὸν βαθμὸν τοῦ. Ὁ γάμος πρέπει νὰ τελεσθῇ ἐντὸς τοῦ ἔτους, καθ' ὃ ἀπεστάλησαν τὰ γαμήλια δῶρα· τὴν παραμονὴν δ' οἱ συγγενεῖς τῆς κόρης πέμπουσι πανηγυρικῶς τὴν προίκα. Τὸ ἑσπέρας περὶ ὧραν ἐβδόμην ἡ οἰκογένεια τοῦ γαμβροῦ πέμπει τῇ νύμφῃ φορεῖον ὑπεστρωμένον διὰ χρυσοκεντήτου ἱερυροῦ, μεταξωτοῦ καὶ παρακολουθούμενον ὑπὸ μουσικῶν, ὑπὸ ὑπηρετῶν φερόντων φανούς, δᾶδας, ἢ πινακίδας, ἐφ' ὧν εἶνε ἀναγεγραμμένοι οἱ τίτλοι τῆς οἰκογενείας. Τὴν ἑπαύριον τέσσαρες συγγενεῖς ἢ φίλοι τοῦ γαμβροῦ ἀπέρχονται καὶ προσκαλοῦσι τὴν νύμφην, ἧτις ἐπιβαίνει τοῦ φορεῖου, βασταζομένου ὑπὸ τεσσάρων ἢ ὀκτῶ ὑπηρετῶν, ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ τῆς οἰκογενείας. Χαρμύσυνα κρούσματα καὶ πυροτεχνήματα ἀγγέλλουσι τὴν προσέλευσιν τῆς πομπῆς. Τὸ φορεῖον εἰσάγεται εἰς τὴν αἴθουσαν, ἐνθα εἶνε συναιθροισμένοι οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι. Μία τῶν παρανύμφων ἀνοίγει τὰ παραπετάσματα καὶ προσκαλεῖ τὴν πεπλοσκαπῆ νύμφην ν' ἀπέλθῃ εἰς τὸν θάλαμον, ἐνθα περιμένει ὁ μνηστήρ. Τότε τὸ πρῶτον βλέπουσιν ἀλλήλους οἱ σύζυγοι, εἶτα δ' ἐπαναφέρονται εἰς τὴν αἴθουσαν ὁδηγούμενοι ὑπὸ ζεύγους νυμφευθέντος, ἀπὸ πολλοῦ καὶ ἀποκτήσαντος ἄρβυλα τέκνα. Ἐν μίᾳ τῆς αἰθούσης εἶνε ἐστρωμένη τράπεζα, ἐφ' ἧς εἶνε κατατεθειμένα θυμιάματα, καρποὶ καὶ οἶνοι. Οἱ νόνυμφοι γονυπετοῦσι πρὸ τῆς τράπεζης καὶ δοξολογοῦσι τὸ ὑπέρτατον ὄν, ἕπερ τοὺς ἐπλασε, τὴν γῆν, ἧτις τοὺς ἐθρεψε, τὸν αὐτοκράτορα, ὅστις τοὺς ἐπροστάτευσεν, καὶ τοὺς γονεῖς, ὅτινες τοὺς ἐπαίδευσαν. Ἡ τελετὴ εἶνε ἀπλουστάτη. Δὲν ἔχει οὔτε θρησκευτικὸν οὔτε πολιτικὸν χαρακτῆρα. Οὔτε ἱερεὺς συμμετέχει αὐτῆς, οὔτε ὑπάλληλος. Μόνοι μάρτυρες εἶνε ὁ Θεός, ἡ οἰκογένεια, οἱ φίλοι.»

Παράδειγμα ἐκτάκτου μακροβιότητος. — Ἐκ Σαραγιέβου τῆς Βοσνίας μετέβη περὶ εἰς Κωνσταντινούπολιν γέρων ὀθωμανός 120 ἐτῶν, ὅπως ζήτησεν τὴν πληρωμὴν τῶν τίτλων του, ὅτινες πρὸ πολλοῦ τῷ καθυστεροῦντο. Ὁ γέρων οὗτος ὑπηρέτησεν ἄλλοτε εἰς τὴν ἰθνοφυρούραν ἐπὶ τῆς βασιλείας ἐπτὰ Σουλτάνων ἀρχίσας τὸ στάδιόν του ἐπὶ τοῦ Σουλτάνου Μουσταφᾶ τοῦ Γ' κατὰ τὴν παρελθούσαν ἑκατοταετηρίδα.

Ἀμερικανός τις συνέλαθε τὴν παράτολμον ἀπόφασιν νὰ διαπλεύσῃ τὸν Ἀτλαντικὸν ἀπ' Ἀμερικῆς εἰς Εὐρώπην ἐντὸς πλοιαρίου 18 πο-

δῶν μῆκος ἔχοντος. Ἦδ' ἡ δὲ κατὰ τὰς ἐφημερίδας ἀνεχώρησεν ἐξ Ἀμερικῆς, ἀλλ' εἶνε πολὺ ἀμφίβολον ἂν ὁ θρασυς θαλασσοπόρος θὰ κατοικήσῃ νὰ φθάσῃ ὅπου διευθύνεται.

Ὅτε ὁ Μόζαρτ, ἑξαετῆς ὦν τὴν ἡλικίαν, ἐκομίσθη εἰς τὰ ἀνάκτορα τῆς Βιέννης καὶ ὑπὸ τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας καὶ τῶν μεγιστάνων τῆς αὐλῆς, περιτοχοῦμενος ἐξετέλει διάφορα τεμάχια ἐπὶ τοῦ κλειδοκουμβάλου, ἐπλησίασε πρὸς αὐτὸν ὁ αὐτοκράτωρ Φραγκίσκος ἵνα τὸν βοηθήσῃ νὰ στρέψῃ τὸ φύλλον τῆς μουσικῆς. — «Δὲν καταλαβαίνει εἰς ἀπὸ αὐτά, εἶπε πρὸς τὸν αὐτοκράτορα ὁ μικρὸς μουσουργός, φώναξε νὰ ἔλθῃ ὁ μουσικὸς Βάγγγενφάιλ.»

Τὸ ἀκόλουθον ἀστειὸν συμβῆν προσελθὼν ἐκ τεμαχίου κιτρίνου χάρτου ἀνέφερον αἱ ἀμερικανικαὶ ἐφημερίδες. Κατὰ τινα τῶν τελευταίων ἡμερῶν μεγάλη κίνησις παρατηρεῖτο ἐν τῇ κινεζικῇ πρεσβείᾳ ἐν Βασιγκτῶνι· τοῦτο δὲ διότι καθ' ὃν χρόνον ὁ διαρμηνεὺς τῆς πρεσβείας ἦτο ἀπῶν, ἐκομίσθη εἰς τὸ μέγαρον αὐτῆς μέγα τεμάχιον χάρτου κιτρίνου. Ἡ Α. Β. ὁ πρεσβευτὴς καὶ οἱ ἄλλοι ὑπάλληλοι, μὴ γνωρίζοντες τὴν ἀγγλικὴν γλῶσσαν, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἀγνωσῶσι τὸ χάρτιον ἐκεῖνο, ἀλλὰ τὸ χρῶμα αὐτοῦ ἰδῆλου αὐτοῖς σαφῶς ὅτι ἐπρόκειτο περὶ γεγονότος πένθιμου· διότι παρὰ τοῖς Κινέζοις τὸ κιτρινὸν εἶνε τὸ χρῶμα μεγάλου πένθους. Ὅθεν ὁ πρεσβευτὴς ἐθεώρησε καθήκον του νὰ ἀπεκδυθῇ τὴν ὠραίαν ἐκ κυανοῦ μεταξωτοῦ στολὴν του, καὶ νὰ περιβληθῇ κίτρινα ἐνδύματα, τοῦτ' αὐτὸ δ' ἐπραξε καὶ τὸ ἄλλο προσωπικὸν τῆς πρεσβείας. Παρασκευάζοντο δὲ νὰ ἐκτελέσωσιν ὅλας τὰς ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐθιζομένας διατυπώσεις, πεποιθότες ὅτι πρόσωπόν τι μέγα σημαῖνον ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ εἶχεν ἀποθάνει, ὅτε ἐπανῆλθε τέλος ὁ διαρμηνεὺς καὶ παρέτηρησεν ὅτι ὁ κιτρινὸς χάρτης, ὁ εἰς τὴν ἐμβαλῶν συγκίνησιν τὴν πρεσβείαν, ἦτο ἀπλούστατα ὁ λογαριασμὸς τῆς Ἐταιρίας τοῦ φωταερίου.

Ὁ μέγας δαυὶς τοῦ Μεκλεμβούργου Φρειδερίκος, ἐμπαθὴς ὦν παικτικῆς, ἀπαίτησε ποτὲ ὅλα τοῦ τὰ μετρητὰ ἐπὶ τῆς πρασίνης τράπεζης τοῦ χαρτοπαίγιδι. Παρ' αὐτὸν ἐκάθητό ἄλλος τις πρῶην κατασκευαστὴς χυτῶν, ὅστις ὡσαύτως εἶχεν ἀπολέσει ὅλα τοῦ τὰ χρῶματα. «— Καὶ τώρα, ἀγαπητὲ κύριε, τί κάμνωμεν;» ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ πρίγκιψ κάπως σκωπτικῶς. «— Ἀπλούστατον πράγμα, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος ἐτοίμως. Ἡ ὕψηλότης σου ἐπιβάλλει γένους φόρους εἰς τὸν λαόν, κ' ἐγὼ ἀρχίζω πάλιν νὰ κατασκευάζω τὰς χυτῶν μου.»